

ร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัย : แนวทางแก้ไข

สุรียา ฮ่องเสนาะ

วิทยาการชำนาญการ

กลุ่มงานบริการวิชาการ 3 สำนักวิชาการ

ปัญหาสำคัญของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในขณะนี้ คือ ร้านเหล้าที่ตั้งอยู่บริเวณรอบมหาวิทยาลัย ตามที่มีกลุ่มนักศึกษาออกมาเคลื่อนไหวให้รัฐบาลมีมาตรการปิดร้านเหล้าที่ตั้งอยู่รอบมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพราะได้เกิดปัญหาอาชญากรรมที่เริ่มต้นจากการเข้าไปใช้บริการร้านเหล้าเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น และที่สำคัญคือชีวิตของนักศึกษาคุณนั้มักจะผูกพันอยู่กับร้านเหล้า โดยใช้สถานที่แห่งนี้เป็นที่พบปะสังสรรค์ พุดคุย รวมทั้งจัดกิจกรรมนักศึกษาในร้านเหล้า รวมทั้งการของบประมาณจากร้านเหล้าไปจัดกิจกรรมจนกล่าวได้ว่านับวันนิสิตนักศึกษากับร้านเหล้าจะมีความสำคัญมากกว่าการเรียนและการจัดกิจกรรมในสถาบันการศึกษา (ร้านเหล้ารอบมหา'ลัย กับคุณภาพชีวิตนิสิตนักศึกษา, 2558)

ประกอบกับงานวิจัย “การกระจายตัวของจุดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล พ.ศ. 2557” โดยสำรวจในรัศมี 500 เมตร รอบสถาบันการศึกษา 15 แห่ง อาทิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต เป็นต้น พบว่า มีร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กระจายตัวรอบสถานศึกษาทั้งสิ้น 2,869 ร้าน เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะ 11 พื้นที่ที่เคยสำรวจเมื่อ พ.ศ. 2552 พบว่าในระยะเวลา 5 ปี มีจุดจำหน่ายเพิ่มขึ้นจาก 1,035 ร้าน เป็น 1,448 ร้าน โดยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย เป็นพื้นที่ที่มีร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นที่สุดคิดเป็นร้อยละ 125 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ร้อยละ 119 และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ร้อยละ 118 โดยในส่วนของหอพักพบว่าการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย (ร้านเหล้ารอบมหา'ลัยผุดสะพรั่ง, 2558)

จากสถานการณ์ข้างต้นเห็นได้ว่าร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัย เป็นปัญหาที่น่าสนใจและต้องได้รับการแก้ไข เนื่องจากมหาวิทยาลัยเป็นสถานที่แห่งการเรียนรู้และเสริมสร้างสติปัญญา ดังนั้นการมีร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัย จึงส่งผลโดยตรงต่อระบบการเรียนการสอน โดยเฉพาะนักศึกษาที่มาใช้บริการร้านเหล้า แล้วดื่มจนไม่สามารถเข้าเรียน หรือมาเรียนแต่ไม่รู้เรื่อง พฤติกรรมการดื่มเหล้ายังเป็นกิจกรรมที่เบี่ยงเบนความสนใจของนักศึกษา กล่าวคือ แทนที่จะใช้เวลาว่างไปทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อตนเอง เช่น การอ่านหนังสือ การเล่นกีฬา การเล่นดนตรี ฯลฯ แต่กลับเอาเวลามาสังสรรค์ดื่มเหล้าจนขาดประสิทธิภาพในการเรียน นอกจากนี้ ร้านเหล้ายังทำให้เกิด

ปัญหาอื่น ๆ ที่ตามมาเช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการพนัน ปัญหาการทะเลาะวิวาท ปัญหาการขายบริการทางเพศ แล้วอะไรคือเหตุผลที่ทำให้ร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัยเหล่านี้เติบโตและมีนักศึกษาเข้าใช้บริการเป็นจำนวนมาก

งานวิจัยของ นางสาวเบญจพร บัวสำลี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เรื่องทัศนคติของนักศึกษาต่อร้านเหล้ารอบรั้วมหาวิทยาลัย พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านเหล้ารอบรั้วมหาวิทยาลัยและสุขภาพของนักศึกษาพบว่าร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัยมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และนักศึกษามีทัศนคติเห็นด้วยกับการมีร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัยในระดับปานกลาง นักศึกษาร้อยละ 60.2 เคยมีพฤติกรรมดื่มสุราในร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัย นักศึกษาร้อยละ 64.2 เคยเข้าไปใช้บริการร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัย และจำนวนที่เคยเข้าไปใช้บริการร้านเหล้าจำนวนร้อยละ 84.4 ตั้งใจจะไปอีก นอกจากนี้ผู้ที่ไม่เคยใช้บริการร้านเหล้าร้อยละ 13.3 มีความตั้งใจจะไป และสาเหตุที่ไปคือ เพื่อนชวน ฉลองวันเกิด และเพื่อไปผ่อนคลาย โดยสิ่งที่น่าห่วง คือการที่นักศึกษาไม่ทราบถึงผลกระทบที่สำคัญต่อสุขภาพทางร่างกายรวมทั้งสติปัญญาที่มีผลมาจากแอลกอฮอล์ ซึ่งแอลกอฮอล์จะเข้าไปทำลายการทำงานของสมองหรือระบบประสาท ข้อมูลจากสมาคมเพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา (American Association for the Advancement of Science) พบว่าฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ส่งผลกระทบต่อการทำงานของสมองจนทำให้สมรรถนะร่างกายถดถอยในหลาย ๆ ด้านโดยผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อวัยรุ่นที่มีการดื่มอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ เช่น การตัดสินใจบกพร่อง ความไม่สมบูรณ์ในด้านการวางแผนและการคิดวิเคราะห์ เนื่องจากแอลกอฮอล์มีฤทธิ์รบกวนพัฒนาการของสมองส่วนหน้า ความสามารถในการจดจำลดลง เนื่องจากฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ส่งผลกระทบต่อส่วนสำคัญของสมองที่เรียกว่า ฮิปโปแคมปัส ซึ่งมีหน้าที่ในการสร้างความทรงจำแม้การดื่มเพียงจำนวนไม่มากก็ตาม ทั้งนี้จากการศึกษาวัยรุ่นที่มีอายุ 15-16 ปี ที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าส่งผลให้ระบบการมองเห็นและการกะระยะบกพร่อง นอกจากนี้ยังทำให้ขนาดของสมองเล็กกว่าคนปกติที่มีสุขภาพแข็งแรงทั่วไป ประมาณร้อยละ 10 และยังทำลายเนื้อเยื่อสมองที่เรียกว่า เนื้อขาวที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในสมองให้เหล็ลลดลงส่งผลต่อการตัดสินใจที่ซับซ้อน และการควบคุมอารมณ์เสียไป (ผลกระทบแอลกอฮอล์ต่อสมองวัยรุ่น, 2553)

จากพฤติกรรมและทัศนคติของนักศึกษา ที่เห็นด้วยกับการมีร้านเหล้ารอบสถานศึกษา และพฤติกรรมที่เข้าไปใช้บริการร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมากเป็นผลให้ร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผู้ประกอบการร้านเหล้ามองกลุ่มนักศึกษาและเยาวชนเป็นลูกค้าที่สามารถจ่ายเงินเพื่อแลกกับความบันเทิง ความสนุกสนานในการใช้บริการร้านเหล้าโดยผู้ประกอบการจึงไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในด้านจริยธรรมและความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสังคมไทย และร้านเหล้าเหล่านี้ยังนิยมใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อดึงดูดให้นักศึกษาเข้ามาใช้บริการจำนวนมาก ๆ เช่น จัดโปรโมชั่น ลดแลกแจกแถม การสร้างบรรยากาศใน

ร้านด้วยแนวคิดที่เป็นที่นิยมในกลุ่มวัยรุ่น ก่อให้เกิดนักตีหม่าใหม่อันจะนำไปสู่ปัญหาที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังขาดความรับผิดชอบและจิตสำนึกที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น มีการจ่ายเงินแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อขยายเวลาเปิดร้านและการจำหน่ายสุราให้กับผู้ที่มีอายุไม่ถึง 20 ปี เป็นต้น (1 มหาวิทยาลัย 100 ร้าน, 2555)

พฤติกรรมนักศึกษาที่ร้านเหล้า ความไม่ชัดเจนของตัวบทกฎหมายและการบังคับใช้อย่างจริงจัง ยังเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขายเหล้า คือ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 นั้น เป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รวมทั้งการบำบัดรักษา การฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย โดยกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับสถานที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในมาตรา 27 (5) ที่ว่าด้วยการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ แต่กฎหมายดังกล่าวไม่ได้ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องที่ติดกับสถานศึกษา และยังมีปัญหาในเรื่องระยะห่างที่แน่นอนระหว่างร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับสถานศึกษา ว่าต้องมีระยะห่างจำนวนเท่าใด ดังนั้นกฎหมายที่สามารถเอาผิดกับร้านเหล้าในขณะนี้ก็มีเพียงการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เยาวชนที่มีอายุไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์ เท่านั้น (โฉนดร้านเหล้าถึงเวลาลู่ตุโอบป้องเยาวชน, 2558)

จากข้อมูลดังกล่าวมา เห็นได้ว่า ความไม่ชัดเจนของตัวบทกฎหมายและการบังคับใช้อย่างไม่จริงจัง ส่งผลให้จำนวนร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และจากสถิติจำนวนของร้านเหล้าที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากนี้ มีผลต่อแรงจูงใจในการดื่มและสร้างทัศนคติต่อการดื่มของนักศึกษาว่าไม่ใช่เรื่องเสียหาย โดยเห็นได้จากปริมาณนักศึกษาที่เข้าใช้บริการมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เช่นกัน ดังนั้นมหาวิทยาลัยต้องมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัยที่ทำผิดกฎหมาย และร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการปราบปรามผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง นอกจากนี้มหาวิทยาลัยต้องสนับสนุนการจัดอบรมหรือจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของแอลกอฮอล์และวิธีการการปฏิเสธเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อถูกชักจูงให้ดื่ม พร้อมทั้งออกกฎระเบียบและบทลงโทษนักศึกษาที่มีพฤติกรรมในการดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับชุมชนรอบมหาวิทยาลัยในการช่วยดูแลนักศึกษา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องเพื่อหล่อหลอมให้เยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ดีงาม

บทสรุปและข้อเสนอแนะจากนักศึกษา

ปัญหาเกี่ยวกับร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัยมีผู้ที่เกี่ยวข้องที่สำคัญจำนวน 3 ฝ่าย คือ นักศึกษา ผู้ประกอบธุรกิจและหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย โดยในส่วนของนักศึกษาควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการดื่มแอลกอฮอล์ ที่นอกจากจะสร้างปัญหาให้กับตัวเอง เช่น ผลการเรียนตกต่ำ เป็นหนี้พนัน ติดยาเสพติด หรือเรื่องชู้สาวแล้วยังสร้างปัญหาให้กับผู้อื่น เช่น ไปก่อเหตุทะเลาะวิวาทจนเกิดความเสียหายทั้งร่างกายและทรัพย์สิน และอาจทำให้ถูกตำรวจปรับสถานศึกษา เป็นต้น ผู้ประกอบกิจการต้องมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ทางด้านธุรกิจเพียงอย่างเดียว และสุดท้ายหน่วยงานราชการต้องใช้มาตรการตามกฎหมายอย่างเข้มงวด เพื่อให้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยหรือสถานศึกษาเป็นพื้นที่สีขาวปลอดจากอบายมุข ไม่ว่าจะเป็นร้านขายเหล้า ร้านเกม เพื่อวางพื้นฐานความเป็นคนดีมีคุณภาพเพื่ออนาคตของชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ ควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการบังคับใช้กฎหมายในประเด็นดังต่อไปนี้

- กำหนดระยะทางหรือรัศมีของการห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบมหาวิทยาลัย เช่น 500 เมตร หรือ 1 กิโลเมตร เป็นต้น

- การกำหนดเขตปลอดร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (โซนนิ่ง) บริเวณรอบสถานศึกษา

- การขอใบอนุญาตในการจำหน่ายแอลกอฮอล์ต้องมีกฎเกณฑ์เคร่งครัดหากฝ่าฝืนต้องถูกยึด

ใบอนุญาต

2. เพิ่มการศึกษาเกี่ยวกับโทษของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีต่อสุขภาพ ร่างกาย สติปัญญา และผลกระทบของด้านอื่น ๆ เข้าในหลักสูตรการศึกษา

3. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมจูงใจให้รางวัลแก่นักศึกษาที่ทำประโยชน์ในการแก้ปัญหาร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และสร้างวัฒนธรรมภายในสถานศึกษาให้ถูกต้องเกี่ยวกับการเข้าสังคมโดยไม่จำเป็นต้องดื่มแอลกอฮอล์

4. ควบคุมเวลาเปิดและปิดร้านจำหน่ายแอลกอฮอล์ให้เร็วขึ้น นอกจากนั้นควรห้ามการโฆษณาและการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสื่อต่าง ๆ ที่นักศึกษาเข้าถึงได้ง่าย อาทิ สื่อทางอินเทอร์เน็ต ทางทีวี หนังสือพิมพ์ที่แจกฟรี หรือนิตยสารที่ได้รับความนิยมของวัยรุ่นนักศึกษา เป็นต้น

บรรณานุกรม

โชนนิ่งร้านเหล้าถึงเวลาลู่ตุโอบปองเยาเวน. สืบค้น 12 มิถุนายน 2558 จาก

<http://www.komchadluek.net/detail/20150606/207537.html>

ทัศนคติของนักศึกษาต่อร้านเหล้ารอบมหาวิทยาลัย พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร้านเหล้ารอบรั้วมหาวิทยาลัย และสุขภาวะของนักศึกษา. สืบค้น 11 มิถุนายน 2558 จาก

<http://jurnal.hcu.ac.th/pdf/jn1733/บทที่%203.pdf>

ผลกระทบของแอลกอฮอล์ต่อสมองวัยรุ่น. สืบค้น 11 มิถุนายน 2558 จาก

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=126596755&catid=02

ร้านเหล้ารอบมหา'ลัย กับคุณภาพชีวิตนิสิต นักศึกษา. สืบค้น 9 มิถุนายน 2558 จาก

<http://www.iqnewsclip.com/newsservice.aspx>

ร้านเหล้ารอบมหา'ลัยผุดสะพรั่ง. สืบค้น 10 มิถุนายน 2558 จาก

<http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9580000065938>

1 มหาวิทยาลัย 100 ร้าน. สืบค้น วันที่ 11 มิถุนายน 2558 จาก

<http://www.manager.co.th/Daily/ViewNews.aspx?NewsID=9550000097083>